

Te Peretitenira'a No Porinetia farani

PIHA PUTURA'A PARAU 'API Mahana toru 19 nō tetepa 2018

Te mau Fa'aotira'a a te 'Āpo'ora'a a te mau Fa'aterehau

Tāpura hi'opo'ara'a o te mau Fa'aaura'a 'ōpuara'a fa'atupuha'ara'a ā te mau 'oire

Ua hi'opo'a te 'Āpo'ora'a fa'aterehau i te nu'ura'a 'ohipa no te fa'aaura'a 'ōpuara'a i rotopū i te Haufarāni e te Haufenua (2015 -2020) i ni'a i te amora'a ha'amāu'ara'a no te mau fa'atupuha'ara'a ā te mau 'oire.

Ua ha'amanahia teie fa'anahora'a i te 'āva'e māti 2015, e ua riro 'o ia 'ei fa'anahora'a mātāmua roa i ravehia i te mau fenua farāni no te aramoana. Ua turuhia teie fa'anahora'a i ni'a e piti hōfaufa'a tārahu, 'oia ho'i te Haufarāni i te hō'ē pae e te Haufenua i te tahi, mā te fa'aō ato'a mai i te mau 'oire e ti'a mai i roto i te tōmite arata'ira'a (COFIL).

I te taime fārereira'a o te tōmite arata'ira'a i te 1 no māti i ma'iri a'e nei, ua fa'ari'i te mau ti'a tōmite COFIL ia au i te 'irava 9 no teie parau fa'aaura'a, ia hi'opo'ahia te terera'a 'ohipa i te 'āfara'a o te tau i raro a'e i te hi'opo'ara'a ā na pae e toru e arata'i nei i teie tāpura 'ohipa 'oia ho'i te Haufenua no Pōrīnetia farāni, te Haufarāni e te Aupupu o te mau 'oire no Pōrīnetia farāni SPCPF e ti'a mai no te mau 'oire.

Tei ni'a te parau e hi'opo'ahia mai i te mau fā o te Fa'aaura'a 'ōpuara'a e te huru no tō na fa'a'ohipara'a, tō na fa'aterera'a, te faufa'a e fa'a'ohipahia e i muri iho, ia matara mai te mau mana'o no te ha'amaita'ira'a e te tāpurara'a o te 'ohipa e toe ra i te ravehia ia au i te tau i fa'ata'ahia i te 'ōmuara'a ra.

I muri a'e i te pi'ira'a mātete i ravehia, ua matara mai te hō'ē taiete tuatāpapara'a farāni 'aravihi i te pae no te mau fa'anahora'a 'ohipa ā te hau e o tei rave a'e na i te 'ohipa i te mau fenua farāni no te aramoana. E tupu māite teie tuha'a 'ohipa tuatāpapara'a i te hope'a 'āva'e tetepa i muri nei.

'Ohipa faufa'a rahi teie no te mau 'oire e no te Pōrīnetia farāni. Te tia'ihia nei te mau hope'ara'a i te 'āva'e tītema, no te vauvau atu i te reira mau parau i mua i te tōmite arata'i.

Pū no te fa'ahotura'a i te mau 'oire : 20 'ohipa e 271 mirioni farāne cfp i te tā'ato'ara'a

Ua ha'amana te 'Āpo'ora'a Fa'aterehau e 20 moni tauturu tupuha'ara'a 'āpī a te mau 'oire nō te piti o te tuha'a nō 2017, e te tuha'a mātāmua nō 2018, ravehia e te Pū nō te fa'ahotura'a i te mau 'oire (DDC).

Te tā'ato'ara'a a teie mau moni tauturu hōro'ahia e te Fenua tei te fāito e hau i te 271 mirioni farāne cfp, mā te tai'o i na 153 mirioni farāne cfp nā te 'oire nō Hiva Oa nō tā na 'ōpuara'a fa'atorora'a 'āuri pape mā i Kokoma.

Te tā'ato'ara'a o te moni tupuha'ara'a nō teie 'ohipa, e 340 mirioni farāne cfp, turuhia e te tino moni 'aifāito e te Fenua e te Hau nui, nā ni'a i te parau nō te fa'anahora'a Parau fa'aau 'ōpuara'a nō te mau tupuha'ara'a 'oire nō te 'ōperera'a pape mā, rapa'aura'a i te pape vi'ivi'i e aore rā tia'a'aura'a i te mau pehu.

E, e turu ato'a te Fenua i te fāito moni hau atu i te 118 mirioni farāne cfp e te reira, nō te mau 'aufaura'a ha'amau'ara'a ravehia e te DDC, e 19 'ōpuara'a tupuha'ara'a nō te tino moni tā'ato'a e 282 mirioni farāne cfp.

Teie te 'ōperera'a o taua moni rā, i te ta'amotu tāta'i tahi :

- Nā te mau 'oire ātea nō Tuha'a pae i te fāito e 76 mirioni farāne cfp nā Rimatara e Rurutu nō te ho'ora'a mai e piti pere'o'o fa'autara'a ta'ata e te mau mauha'a vāhi patura'a e tae atu i te vaipārurura'a o te fare tū'aro rau nō Avera nā roto i te patura'a i te tahi papa'i turu timā. ;
- Te mau 'oire nō te ta'amotu Matuita e fāna'o i te hō'ē turu moni nō te ho'ora'a mai i te hō'ē pere'o'o tūtari ope e te 'aufaura'a i te hō'ē tuatāpapara'a faufa'a nō tē tāta'i i te arauira a te 'oire nō Fatu Hiva, e tae atu i te mau 'ohipa i ni'a i te purūmu e te ho'ora'a mai i te hō'ē fa'ahu'ahu'ara'a hi'o nā te 'oire nō Ua Pou. Te fāito moni nō tupuha'ara'a e hau atu i te 41 mirioni farāne cfp e te tuha'a a Pōrīnetia farāni tei te fāito ia e 22.2 mirioni farāne cfp nō te ta'amotu nō Mātuita (hau atu i te 'ohipa i fa'a'itehia i ni'a atu nō Hiva Oa Nō te Parau fa'aau 'ōpuara'a) ;
- Te ta'amotu nō Tuamotu-Ma'areva i reira te Fenua e turu i te mau ho'ora'a mai pere'o'o (pere'o'o utara'a ta'ata, pere'o'o mūto'i 'oire, pere'o'o tāipu) nā te mau 'oire nō Hao, Makemo, Rangiroa, Reao e Takaroa. Te turu a te Fenua tei te fāito e 32 mirioni farāne cfp i ni'a i te tā'ato'ara'a e 58.6 mirioni farāne cfp.
- Te ta'amotu Raro Mata'i e fāna'o i te 'aufaura'a i te 'ōpuara'a fa'arahi i te pū tāparara'a e te ho'ora'a mai i te hō'ē pere'o'o ope nō te mau pehu rā'au tupu nō te 'oire nō Taputapuātea. E turu te Fenua i teie nei mai 'ohipa i te fāito e 17 mirioni farāne cfp i ni'a i te tā'ato'ara'a e 46 525 050 farāne cfp.
- E, toru 'oire nō Ni'a mata'i e fāna'o i te hō'ē turu faufa'a a te Fenua i te fāito e 23 mirioni farāne cfp. E piti 'ōpuara'a patura'a i te hō'ē pa'epa'e vaipārurura'a e, te ho'ora'a mai i te hō'ē pere'o'o nā te 'oire nō Hitia'a O Te Rā, e tae noa atu i te

ho'ora'a mai i te hō'ē pere'o'o mūto'i 'oire nō Taiarapu-Hitia'a o te rā e, te patura'a i te mau fāri'i hau nō te ārea nō Tema'e nā te 'oire o Moorea-Maiao nō tā na 'ōperera'a pape mā. Te tā'ato'ara'a o te moni tupuha'ara'a nō teie na 'ohipa e 4 tei te fāito e 35 736 497 farāne cfp.

Na roto i teie mau tauto'ora'a, te fa'a'ite pāpū nei te Fa'aterera'a haufenua i tō na māna'ona'o rahi i te mau 'oire mā te turu tu'utu'u 'ore i te orara'a hau e te maita'i o te nuna'a.

Fāito moni ho'o : topara'a i ni'a i te fāito e 0,6% i te roara'a e 12 'āva'e

I te 'āva'e 'atete, ua topa te moni ho'o 'aimamau i te fāito e 0,1 % e, e tāpae i te fāito e 99,04 (niu 100 tītema 2017). Nā te topara'a i te fāito e - 15,7 % o te mau ho'o o te utara'a manureva i fa'ati'a te reira.

Ia tu'uhia i ni'a i te roara'a e 'ahuru mā piti 'āva'e, e topa te fāito moni ho'o rahi 'aimamau i te fāito e 0,6 %. Ua topa ato'a te fāito moni rimaha'a i ni'a i te fāito e 0,2 % i te 'āva'e 'atete 2018. E topa o ia i ni'a i te fāito e 1,0 % i na 'ahuru mā piti 'āva'e i mā'iri. Ua mara'a ato'a te fāito moni rahi, mā te 'ore e tai'o i te utara'a manureva nā te ao nei, i ni'a i te fāito e 0,3 % i te 'āva'e 'atete. E topa o ia i ni'a i te fāito e 1,0 % ia tu'uhia i ni'a i te roara'a o te matahiti.

E mea mara'a te fāito moni Patura'a fare e Patura'a Rahi a te Hau (BTP) i te 'āva'e 'atete i te fāito e 0,2%. Nā te mara'ara'a o te tuha'a ito (+ 3,4%) e fa'ati'a i te reira. E vai tāmāu noa te fāito moni « Patura'a fare » e, e mara'a tō te Patura'a rahi a te Hau i ni'a i te fāito e 0,5%. I roto i te tuha'a o te Patura'a fare, e topa te fāito moni o te 'Ohipa patura'a rahi Mātāmua i te fāito e 0,1% e, tō te 'Ohipa patura'a rahi Piti e mara'a i te fāito e 0,1 %.

I roto i te tuha'a o te Patura'a Rahi a te Hau, e mara'a te fāito moni 'Ohipa Tāmuta 'Aravihi i te fāito e 0,5% e tō te 'Ohipa 'Aravihi ta'a'ē e mara'a i te fāito e 0,9%. I te roara'a e 'ahuru mā piti 'āva'e, e mara'a te fāito moni rahi a te BTP i te fāito e 0,9 %, e mara'a te fāito moni Patura'a fare i te fāito e 0,8 % e, e mara'a ato'a te fāito moni Patura'a rahi a te Hau i te fāito e 1,0%.

E, nō te 'āva'e 'atete noa ā teie te mau fāito faufa'a a te mau fāito hōpe'a (niu 100 tītema 2010) :

Fāito	Faufa'a	Tauri'a fāito %	
		Tā'āva'e	I te roara'a e 12 'āva'e
Fāito o te tīa'ira'a faufa'a	114,35	-	0,4
Fāito o te vaipārurura'a	109,57	-	0,1
Fāito o te mau pere'o'o māmā	109,10	0,2	1,3
Fāito o te mau pere'o'o nō te vāhi ravera'a 'ohipa	104,94	0,1	0,4
Fāito o te patura'a pahī i te punu 'ārū	122,61	-	2,6
Fāito o te tapiho'ora'a i te mau tauiha'a ta'a nō te pahī	109,08	-	0,2
Fāito o te Utara'a nā te fenua a te Hau	106,73	0,8	1,9

Fāito nō te mau Pārurura'a	104,40		-1,8
Fāito nō te Utara'a Manureva nā te Ao nei	98,27	0,7	12,6

Tauuira'a fa'aturera'a o te ture fa'anahora'a fenua a Pōrīnetia farāni nō te mau parau fa'aau 'ohipa

I te matahiti 2008, ia au i te puta teatea i ni'a i te pārurura'a e te vaipārurura'a a te fenua Farāni, ua ha'amata te Nu'u farāni i te fa'anaho 'āpī i te mau fenua a te nu'u e vai nei i Pōrīnetia farāni nei. E teie fa'anaho 'āpī e rave rahi tā'ata i 'ere i tā rātou 'ohipa i roto i te mau ārea i reira i ravehia ai taua fa'anaho 'āpī rā. Nō reira te Hau nui i tu'u ai i te mau parau fa'aau fa'aora i te mau fenua pārurura'a (CRSD) e fa'ati'a i te mau 'oire ia fa'ati'a fa'ahou i te mau rāve'a nō te hō'ē fa'ahotura'a 'imira'a faufa'a tau roa.

Nō reira, e mea tano ia ho'ohia i te fāito e 1 euro tāpa'o te tahi mau fare a te Hau nui i 'itehia i te faufa'a e te Fa'aterehau nui nō te Pārurura'a i te mau 'oire i reira i patuhia ai taua mau fare rā. Nā 6 'oire nō Pōrīnetia farāni e ō nei i roto i teie nei fa'anahora'a i te ho'ora'a i te fāito e 1 euro tāpa'o o : Arue, Faaa, Mahina, Papeete, Pirae e Taiarapu-Hitia'a o te rā. Ua ha'amanahia te parau fa'aau fa'aora i te mau fenua pārurura'a nō Pōrīnetia farāni e te 'Āpo'ora'a Rahi nō Pōrīnetia farāni i te 16 nō feppure 2016. Te fā a teie parau fa'aau o te 'aufaura'a ia i te mau 'ōpuara'a o nā 'oire e ono mā te fa'atupu i te hō'ē itoitōra'a 'imira'a faufa'a 'āpī i ni'a i teie mau fenua i ho'ohia mai i ni'a i teie nei nā tumu parau e maha :

- Ha'amaura'a i te mau ārea 'ohipa 'imira'a faufa'a ;
- Fa'ati'a-fa'ahou-ra'a i te mau ārea e te mau fa'anahora'a 'oire ;
- Ha'amaura'a i te mau ārea 'ohipa fāri'ira'a rātere e fa'ana'anataera'a ;
- Ha'amaura'a i te mau fa'anahonahora'a rau a te hau e turu i te fa'ahotura'a 'imira'a faufa'a.

Ua fa'ati'a te ture Fenua nō te 4 nō 'eperera 2016 i te mau 'oire e fāna'o nei i teie mau fenua a te nu'u ia ha'a i roto i te mau tuha'a e mana tō Pōrīnetia farāni nō te fa'ati'ara'a ia rātou ia rave i te mau 'ōpuara'a ferurihia i roto i te CRSD. I roto i taua mau 'ōpuara'a rā a te CRSD, e vai nei te ha'amaura'a i te hō'ē ārea fa'anahohia mai tā 'āru e 'ōpu nei mā te ha'amaui i te hō'ē SEM nō te rave i te mau 'ohipa fa'anahora'a e ha'afaufa'ara'a i taua ārea rā.

I muri mai i te mau tuatāpapara'a i ravehia e te mau piha tōro'a a te Fenua e a te Piha a te Tōmitera Teitei, ua 'itehia teie nei ho'ora'a ei rāve'a 'ōtahi e tūea e te mau fa'auera'a ha'amaura'a i hina'arohia e te 'oire nō 'Āru e, e 'āpe'ehia e te tahi atu mau 'oire. Teie rā, nō te parau fa'aau 'ohipa o te ture fa'anaho fenua noa teie e fa'ature nei e fa'a'ohipahia nei nō Pōrīnetia farāni noa e tā na mau piha tōro'a. Nō reira e mea faufa'a ia fa'atano i te tuha'a o te Puta I o te ture fa'anaho fenua ia ti'a ia fa'a'ohipahia te mau fa'auera'a nō teie nei 'ohipa i roto i te mau 'oire, tā rātou mau 'āmuitahira'a e tae atu i tā rātpu mau pū a te Hau.

'Ōpuara'a ture Fenua no te ha'amaura'a i te tahi 'āfata moni tauturu no te ho'ora'a mai i te mauha'a niuniu parauparau no te mau pahī rava'ai

i te 14 no tītema i mā'iri a'e nei, ua fa'ari'i te 'Āpo'ora'a rahi no Pōrīnetia farāni i te hō'ē fa'aotira'a rahi i ni'a i te mauha'a niuniu parauparau e ha'amauhia i ni'a i te mau pahī

rava'ai tei 'aifāito noa aore ra tei raro mai te fāito 160 pāero 'eiaha ra te mau pahī utara'a rātere.

Te ha'amau nei teie 'ōpuara'a ture Fenua i te tahi 'āfata tauturu nā te feiā e fatu nei i te parau fa'ati'a tōro'a rava'ai, e no te tauturura'a ia rātou i te ho'ora'a mai i te mauha'a niuniu parauparau fa'ahēpohia o tei 'ore i ha'amauhia i ni'a i tō rātou pahī :

- Mauiha'a niuniu parauparau Inmarsat C e te haruharura'a parau Aga ;
- Poito rātio pe'e'utari Corpas-Sarsat e tere i ni'a i te rēni 406 MHz, e te taurira'a i te 'ōfa'i ito lithium no te poito ia paruparu 'ino roa 'o ia.

Tei ni'a te fāito tauturu i te 50 % o te ha'amāu'ara'a, tei ni'a te fāito teitei hope i te 1 mirioni Fcfp i te pahī tāta'i tahi. E 59 pahī rava'ai 'ā'ahi e ha'amauhia teie mau mauha'a Inmarsat C i ni'a ia rātou.

'Are'a ra te poito rātio fa'aarara'a 'ati Epirb tere vave noa e ha'amauhia ia i ni'a i te tahi mau huru pahī rava'ai 'ā'ahi (74 pahī) e te poti 'auhōpu (41 poti). I ni'a i na rahira'a e 115 pahī nei, e 7 'aita ā i ha'amauhia te poito rātio Epirb tere vave noa, e 33 pahī e tau i tā rātou 'ōfa'i ito.

E 140 poti mārara e ha'amauhia te mauha'a Epirb tārima i ni'a ia rātou, e 132 poti mārara tei ha'amau-a'e-hia na teie huru poito i ni'a mea tau noa ia te 'ōfa'i ito lithium. Tei ni'a ia te fāito ha'amāu'ara'a ia 'āmuihia i te 40 mirioni Fcfp.

Fa'a'itera'a i te tau fa'aferurira'a i te nuna'a i te parau nō te fāri'ira'a rātere

I roto i te ha'amaura'a i te peremana'o fa'ahotura'a i te fāri'ira'a rātere, ua hina'aro te Fenua e fa'a'ohipa i te hō'ē ha'apurorora'a mana'o nō te fa'aferuri i te nuna'a i te mau hope'a e te mau faufa'a o te fa'ahotura'a o te tuha'a nō te fāri'ira'a rātere. Ua hōro'a te Fa'aterehau nō te fāri'ira'a rātere i taua 'ohipa rā nā te Tahiti Tourisme, o tei ha'a i ni'a i te hō'ē tāpura 'ohipa niuhia i ni'a e maha fā tumu.

Nā mua roa o te ha'aferurira'a i te tia'ara'a o te fāririra'a rātere, tō na faufa'a e tae atu i tō na hope'ara'a i ni'a i te 'imira'a faufa'a mā'ohi. Te fā, o te fa'a'itera'a ia e tuha'a faufa'a roa teie i roto i te 'ohipa 'imira'a faufa'a nō te Fenua. Te piti o te niu, o te tu'ura'a i mua i te mau 'ohipa e vai nei i roto i teie nei tuha'a, nā te u'i 'āpī, mā te fa'a'ite atu i te rahi o te mau tōro'a i roto i te fāri'ira'a rātere. Te toru o te niu, te tu'ura'a i mua i te nuna'a ei faufa'a mātāmua nō te fa'ahotura'a i te fāri'ira'a rātere, nā roto i tā na huru fāri'ira'a māhanahana. E, te niu hōpe'a te natira'a ia i rotopū i te ha'aferurira'a i te fenua nei e te tau 'ohipa « Tahiti e tō na mau motu, te mau motu o te Mana » i ha'amatahia i roto i te ao nei i te matahiti 2016.

Hau atu i te nuna'a, te mau mana fa'atere e te mau 'oire, te pū a teie nei tau ha'aferurira'a o te u'i 'āpī mā'ohi ia. Nō reira, ua ferurihia i te tahi tāpura ha'apuroro parau 'aveihia i ni'a i te tahi mau 'ohipa fa'ataera'a parau e aore rā 'ōro'a i te roara'a o te matahiti.

Ei rāve'a, e ravehia te hō'ē ha'apurorora'a hoho'a mai te hō'ē fa'anahora'a tāhepetoma e 14 minuti te maoro, tuhahia i nā tumu parau e toru i ni'a i te tapiha'ara'a e te 'imira'a faufa'a o te fāri'ira'a rātere i Pōrīnetia farāni nei, ha'apurorohia i ni'a i nā rēni e piti e vai nei i te fenua nei.

E hōro'a teie fa'anahora'a 'āfata teata i pi'ihia « Ahitea » i te hō'ē 'itera'a 'ihiha'api'i o te tapiha'ara'a fāri'ira'a rātere nō te tūra'i i te nuna'a ia ha'a i roto i te tuha'a o te fāri'ira'a rātere. I piha'i iho, e 'ōperehia te tahi mai 'api parau e, e ha'apurorohia te tahi mau hoho'a tāviri i ni'a i te tumu parau « Tō tātou mana nō te fāri'ira'a rātere » nō te tu'ura'a i mua i tō tātou nuna'a, faufa'a tumu ta'ere e iho o te Fenua o tei ha'apāpū i te iho tumu mā'ohi. Nō reira, e ha'apurorohia te mau hoho'a tāvirihia i ni'a i nā rēni 'āfata teata e piti o te fenua nei e i ni'a i te mau natirēni tōtiare. Ua 'ōpuahia te hō'ē tau piara'a i te toru 'āva'e hōpe'a.

Te tahi ato'a taimē faufa'a o te tau 'ohipa, te rave-fa'ahou-ra'a i te « 'Ia ora na Mahana pae » e ani nei ia tu'u i te 'ahu pāreu i te mau mahana pae ato'a. E ravehia te tahi mau 'ohipa fa'aferurira'a :

- Te mau fāri'ira'a i te mau pahī rātere nā te u'i 'āpī.
- Te tata'ura'a « E fa'anehenehe vau i tō'u 'oire » e tupu mai te 'āva'e fepuare e tae atu i te 'āva'e 'atopa 2018.
- Te mahana o te fāri'ira'a rāterer i roto i te ao ato'a e tupu i te 27 nō tetepa.
- Te tata'ura'a ha'amaura'a e fa'ahotura'a i te taiete fāri'ira'a rātere. E 'itehia te mau ta'ata i manui i te 'āva'e 'atopa.
- Te 4ra'a o te Rurura'a a te mau ha'api'ira'a e tōro'a nō te fāri'ira'a rātere, i te 23 nō 'atopa 2018, 'āpe'ehia e te mau Rurura'a rahi o te ha'api'ira'a i te mau tōro'a fāri'ira'a rātere, i te 23 nō 'atopa 2018.
- Te Tere Fa'a'ati, niuhia i ni'a i te mau « Tōro'a nō te Fāri'ira'a rātere », ia au i te mau Tere (fa'a'ati i te fenua i roto i te hō'ē pere'o'o mata'eina'a).
- Te 2ra'a o te mau 'Āu'a nō te Fāri'ira'a rātere, i te 30 nō novema e haere mai rā

Ture fa'a'itera'a i te 'ohipa nohora'a rātere i Pōrīnetia farāni

Ua fa'a'āpīhia te 'ohipa nohora'a rātere i te fenua nei na roto i te tahi ture Fenua no te 'āva'e māti 2018. 'Inaha mea tītauhia i teie nei i te fa'a'ite i te 'ōpuara'a 'ohipa nei i te Piha 'ohipa fa'ari'ira'a rātere, ia 'itehia te rahira'a mau nohora'a rātere e vai nei i te fenua nei.

Hau atu i te parau fa'a'i no te 'ōpuara'a e ha'amaui i te nohora'a rātere, tei te ta'ata ani noa te hina'aro ia ta'ita'i mai i na parau i muri nei :

- hō'ē parau ha'apāpūra'a no te tāpurara'ahia te 'ohipa nei i te puta tāpura tapiho'ora'a aore ra te hō'ē parau ha'apāpūra'a no te tāpurara'ahia i te Pū no te nūmerara'a ISPF aore ra hō'ē parau ha'apāpūra'a no te fa'ataera'ahia te pu'eparau no te fa'atupura'a i te taiete i te Pū tapiho'ora'a e tapiha'ara'a CCISM, no te fa'a'itera'a i te taiete e 'ōpuahia ra e ha'amaui.

- Hō'ē parau fa'autu'ara'a n°3 ā te ta'ata 'ōna taiete, tei iti mai i te 3 'āva'e i te maoro aore ra i te hō'ē parau hōreo i te mea ra 'aita roa te 'ōna i fa'autu'ahia e te ture.

Te rahira'a rātere : + 12,7% no te 'āva'e tiurai

Ua pia te Pū nūmerara'a no Pōrīnetia farāni (ISPF) i te mau nūmera no te fa'ari'ira'a rātere no te 'āva'e tiurai 2018. Ua nu'u ia te rahira'a rātere i tae mai i ni'a i te roara'a e 12 'āva'e i

te fāito ra e +6,3%, 'oia ho'i te rahira'a e 206 562 rātere, i te roara'a hō'ē matahiti. I te 'āva'e tiurai 2018 noa iho, tei ni'a te fāito i te +12,7%.

I na 'āva'e e 7 mātāmua, mai tenuare i te 'āva'e tiurai, tei ni'a te fāito i te +6,7%, 120 710 ia rahira'a rātere. Ua fāna'o māite te mau nohora'a fare tārahu e te mau nohora'a fare fēti'i i te rahira'a manureva i tere mai nei na te ara mai, Ua fāna'o ato'a mai te feiā uta rātere na ni'a i te fenua ānei aore ra na ni'a i te moana, te mau taiete tāvinira'a rātere e tae noa atu te mau fare toa e te feiā tōro'a rima'i. Ua riro te reira 'ei tumu no te fa'aitoitora'a e te 'umera'a mai i te rātere io tātou nei.

Ua mara'a māite te nohora'a i ni'a i te fenua i te fāito ra e +15,1%, te mau piha i ni'a i te fenua i tapiho'ohia tei ni'a ia i te +9,5%, 'are'a ra te mau nohora'a i ni'a i te miti 'aita ia i tau i rahi roa ia fa'aauhia i te 'āva'e tiurai 2017. 'Aua'e maoti te tata'ura'a aopapa no te hoera'a va'a, ua mara'a rahi te fāito nohora'a i fāna'o, tei te fenua Ni'amata'i mā te tā'ato'ara'a. Hau i te 1600 mā'ona e tō rātou mau 'āpe'e tei tere mai te rahira'a mai te mau fenua Pātitifā mā e te fenua Marite 'āpato'erau mā. Ua tae ato'a mai te mā'ona no Niuterani e no 'Auteraria mai ua nu'u ia i te fāito no Niuterani mai i te +40,8% e no te 'Auteraria mai i te +23,2%.

E fa'a'itera'a ia teie no te maitata'i o te 'ohipa fa'ari'ira'a rātere ia tupu noa atu te tahi mau 'ōro'a rahi e te mau heivara'a huru rau. Na te reira e fa'a'ite atu i tō te ao nei i te huru o te mau motu no te fenua nei, e rāve'a ato'a ia no te 'umera'a mai i te rātere e te ha'amaita'ira'a i te fa'arava'ira'a faufa'a o te Fenua nei.

Ia hi'ohia mai te 'ōmuara'a o te matahiti, mea maita'i te 'ohipa fa'ari'ira'a rātere. I Marite 'āpato'erau, noa atu te ha'amata noa ra te fenua Tanata i te haere mai, ua nu'u te fāito i te +30,8%. Te Hau 'āmui no Marite te piti o te rahira'a rātere e tere mai nei io tātou, ia nūmerahia te reira tei ni'a ia i te fāito +5,4%. Ia hi'ohia te mau fenua Marite 'apato'a 'aita ia i mara'a rahi, maoti ra te fenua Mexique tei nu'u i te fāito +6,4%. Tō 'Europa, te nu'u ra ia te tā'ato'ara'a o te mau fenua, tei ni'a te nu'ura'a i te +17,2%. Ua nu'u rahi tō 'Ītaria i te fāito +23,5%. Nā fenua o Peretāne e o Purutia, te tāmāu noa ra i te mara'a e +18,7% no te hō'ē e e +10,3% no te tahi. Ia hi'ohia ra te mau fenua nō Pātitifā mā te topa marū noa ra ia. Te fenua Taratoni ana'e tē tae rahi mai nei, tei te fāito +12,1% i na 'āva'e e 7 mātāmua no teie matahiti.

Fa'anahora'a 'āpī no te 'aro i te ravera'a 'ohipa huna

Ua fa'ari'i te 'Āpo'ora'a fa'aterehau i te hō'ē 'ōpuara'a fa'aotira'a hau e fa'ata'a nei i te mau fa'anahora'a no te fa'a'ohipara'a i te hō'ē ture Fenua no te 'āva'e mē 2018 i ni'a i te fa'ahuru'ēra'a o te puta ture 'ohipa ia au i te tumu parau no te 'ohipa huna. Ua tapiho'ohia te mana'o i ni'a i teie tumu parau e te mau ti'a no te mau 'āmuira'a tōtiare.

Ia au i te tumu parau no te fa'ahepora'a i ni'a i te fatu 'ohipa ia hi'opo'a 'o ia i te hōani fa'aau, 'oia ho'i e fa'ahepora'a te reira i ni'a i « te mau fatu 'ohipa ato'a e fa'aau nei i te tahi 'ohipa tei 'aifāito aore ra tei hau te ho'o i te 400 000 Fcfp ». No te mea ua mara'a te ho'o o te mau fa'aaura'a 'ohipa i teie tau e no te ha'amāmāra'a i te mau fa'ahepora'a i ni'a i te mau taiete, ua tu'uhia te tino moni nei i ni'a i te tino moni e 600 000 Fcfp.

No te mau taiete tia'ira'a e pārorura'a fare e tae noa atu te mau taiete tāmāra'a fare, tē fifi nei rātou no te tumu o te mau taiete e fa'a'ohipa ra i te feiā pātana, e fa'anahora'a hape ia au i te ture no te 'ohipa. No te araira'a i te 'ū'anara'a o teie mau fa'anahora'a hape, te fa'ahepo nei te hō'ē 'irava 'āpī i te fatu 'ohipa ia tītau i te taiete e fa'aauhia ra e ana i te fa'a'itera'a i te tāpura o te mau rave 'ohipa tihēpuhia. Nā te Fare turuuta'a CPS te reira parau e hōro'a mai. Ia fa'a'itehia mai te reira tāpura i te taime a tārimahia ai te parau fa'aura'a 'ohipa, e ia fa'a'itehia mai te tāpura 'āpī i te mau ono 'āva'e ato'a mai te mea e fa'aura'a tātau. E fa'anahora'a 'āpī teie no te hō'ē maorora'a e toru matahiti, e ha'amata mai te 1 no novema 2018. Ua fa'aotihia teie tau maorora'a na ni'a i te anira'a ā te mau fatu taiete no taua mau tuha'a 'ohipa e fa'ahitihia nei te parau.

No te parau o te tonora'a i te rave 'ohipa 'aufau-'ore-hia, te ha'apāpū nei te Fenua i te mau fa'anahora'a no te tonora'a i teie mau rave 'ohipa. Te ha'apāpū ato'a nei te fa'aotira'a nei i te fāito rahira'a rave 'ohipa e ti'a i te tonohia e te taiete fatu 'ohipa e te rahira'a rave 'ohipa e ti'a i te fa'ari'ihia e te tahi taiete e ani mai nei i taua mau rave 'ohipa. Tei ni'a te fāito rave 'ohipa fa'ati'ahia i te hō'ē haere roa i te pae rahira'a.

Vaiihora'a i te hō'ē fare i 'Uturoa nā te 'āmuitahira'a o te mau 'oire nō Hava'i

Ua fa'aoti te 'Āpo'ora'a fa'aterehau ia vaiiho i te hō'ē tuha'a fenua e te fare i patuhia i ni'a iho e vai nei i 'Uturoa nā te 'Āmuitahira'a o te mau 'oire nō Hava'i. Ua ravehia teie nei fa'aotira'a i muri mai i te anira'a a te 'āmuitahira'a o mau 'oire nō te tu'ura'a i tā na mau piha 'ohipa.

Mai te 1 nō tetepa 2017, ua tu'u te 'āmuitahira'a o te mau 'oire i tā na mau piha 'ohipa i roto i te hō'ē fare a te 'oire nō 'Uturoa. I teie nei, te hina'aro nei o ia e fāna'o i te mau piha tōro'a tano nō tā na mau 'ohipa, e, nō te rurura'a maita'i ihoā rā a tā na mau mero.

Te 'ohipa nā te mau huma i roto i te mau pū 'ohipara'a ā te haufenua

Ua rave te 'Āpo'ora'a fa'aterehau i te hō'ē fa'aotira'a i ni'a i te mau fa'anahora'a no te fa'ahepora'a i te fa'aravera'a i te mau huma i te 'ohipa i roto i te mau pū ā te haufenua. Tē pe'e nei teie fa'aotira'a hau i te ture Fenua no te 4 no tenuare 2018 e fa'ata'a hu'ahu'a nei i teie nei mau fa'ahepora'a, mai teie e fa'ata'ahia ra i roto i te puta ture 'ohipa no te mau 'Āmuira'a ā te hau, mā te fa'atanohia ra ia au i te huru 'ohipa i roto i te mau pū ā te hau.

No te matahiti 2018, tei ni'a te fāito fa'ahepora'a i te fenua nei i te 1 % ia au i te rahira'a rave 'ohipa. No te matahiti 2019, tei ni'a ia taua fāito i te 1,5 % e i te 2 % i te matahiti 2020. i muri mai i te tau e toru matahiti, e fa'a'ohipahia ia te fāito huma e fa'ata'ahia ra i roto i te puta ture 'ohipa ā Pōrīnetia farāni.

Ia 'ore noa atu teie mau fa'ahepora'a no te fa'a'ohipara'a i te huma e aurarohia, e fa'autu'ahia ia te Haufenua e tā na mau pū 'ohipa tāta'i tahi i te 'aufaura'a i te moni ia au i te rahira'a o te huma fa'ata'ahia i 'ore i tihēpuhia, e hurihia ia taua tuha'a moni i roto i te 'āfata no te fa'aōra'a i te mau huma i te 'ohipa.

Te fa'ata'a nei teie fa'aotira'a hau i te mau fa'anahora'a no te fa'a'ohipara'a i teie mau fa'ata'ara'a, i ni'a ānei i te fa'anahora'a no te tihēpura'a, te fa'anahora'a no te 'aufaura'a moni 'ohipa, te fa'anahora'a no te 'aufaura'a i te moni utu'a i roto i te 'āfata no te fa'aōra'a i te mau huma i te 'ohipa, ia 'ore noa atu te Haufenua e auraro i te mau fa'ahepora'a no te tihēpura'a huma rave 'ohipa, e tae noa atu i te fa'anahora'a no te tāpurara'a e te vauvaura'a i te mau parau matahiti i ni'a i teie tumu parau no te tihēpura'a huma rave 'ohipa.

Turura'a i te patara'a hōho'a tānumera rorouira

Ua fa'aoti te 'Āpo'ora'a fa'aterehau i te parau no te fa'ata'ara'a moni tauturu no te rahira'a e pae 'ōpuara'a patara'a hōho'a ha'amāramaramara'a, tei fa'ataehia mai te anira'a tauturu e maha taiete ia au i te fa'anahora'a no te tauru no te patara'a hōho'a tānumera rorouira (SCAN), i te tau no te 16^{ra}a o te Heiva aopapa no te mau hōho'a nō 'ōteania (FIFO). Tei ni'a ia te tuha'a moni tā'ato'a i te 30 mirioni Fcfp, e tei ni'a te fāito tā'ato'a no te mau 'ōpuara'a ato'a i ravehia i te fenua nei i te 124 mirioni Fcfp.

Ha'apu'era'a ito mahana : fa'aroara'a i te moni tauturu nā te huirā'atira

Ua vauvau mai te fa'aterehau no te fa'a'āpīra'a i te 'ohipa ā te hau, ha'apa'o i te ito e te nūmera uira, i mua i te 'Āpo'ora'a fa'aterehau i te tahi 'ōpuara'a no te fa'aroara'a i te 'ōperera'a moni tauturu nā te huirā'atira no te ha'amaura'a i te mauha'a ha'apu'era'a ito mahana.

Ua ha'amauhia te fa'anahora'a nei i te matahiti 2017 i ni'a i te tā'atora'a o te papa fenua nei. Ia fāna'ohia mai te reira e te mau 'utuāfare mo'emo'e aore ra e te mau 'utuāfare i pū'oihia i te 'ōperera'a uira rahi.

Tei ni'a te fāito tauturu ā te haufenua i te e 100 000 Fcfp nō te mau fare i tā'atihia i te 'ōperera'a uira rahi, e te tuha'a moni fa'aaunō te mau fare mo'emo'e, ia au i te fāito e 300 Fcfp/Wc i te fāito hope e 600 000 Fcfp i te fare hō'ē.

No te fāna'ora'a mai i teie tauturu, ia fa'ataehia ia te anira'a i te pū Espace Info Energie e vai nei i te Pū no te 'āmuitahira'a 'ohipa raita - Fédération des Œuvres Laïques, purūmu Octave Moreau i Fariipiti aore ra a niuniu noa atu i te 87 33 14 30.

'Ōpuara'a ture Fenua i ni'a i te tahi mau fa'anahora'a no te puta ture ā te fare rata nō Pōrīnetia farāni

Tei ni'a ia te mau fa'anahora'a i hi'opo'ahia e te 'Āpo'ora'a fa'aterehau, a tahi, te fa'arirora'a i te fare rata (OPT) 'ei taiete « 'aimana tāvinira'a huirā'atira » ia au i tā na tāpura 'ohipa tāvinira'a i te huirā'atira no te 'ōperera'a rata e te niuniu parauparau, a piti, i ni'a i te mau fa'anahora'a no te rurira'a parau fa'ati'a e te 'ohipa ha'afau'ara'a i te 'ohipa tāniuniura'a nā te huirā'atira e te ravera'a i te tuha'a 'ohipa tapiho'ora'a niuniu parauparau.

Ia au i te mau fa'ahepora'a i ni'a i te 'ohipa tāvinira'a huirā'atira e amohia nei e te fare rata, te 'ū'anara'a mai te mau taiete tata'u i ni'a i te mātete o te fenua nei i te pae no te

tapiho'ora'a rēni niuniu parauparau, mea tītauhia te fare rata OPT i te fa'anaho 'āpī i tā na 'āvei'a 'ohipa, 'oia ihoā ra i te pae no tō na fa'anhora'a. No reira te hina'aro nei te tōmite, fa'atere ā te OPT i te tāpe'a noa i tō na ti'ara'a taiete tāvini huirā'atira mai teie e 'itehia nei mai tau mai, ia ti'a ato'a ra ia na i te fa'anaho 'āpī i tā na mau taiete 'āma'a na roto i te ha'amaura'a e piti taiete 'āpī : Hō'ē taiete niuniu parauparau (OTI) e 'āmui nei i nā taiete e piti o SAS VINI e te taiete Fa'aterera'a i te OPT e, hō'ē taiete e 'āmui i te fare rata e te pū ha'apa'o faufa'a (OPSF) 'oia ho'i te e 'āmuira'a o te 'ohipa 'ōperera'a rata e te ha'apa'ora'a faufa'a a te OPT.

Mea tītauhia ia i te fa'anaho 'āpī i te fa'aterera'a 'ohipa ā te pū fare rata OPT ia auraro 'o ia i te ture. Ua tu'uhia te 'ōpuara'a ture Fenua i te 'ōmuara'a 'āva'e tetepa nei i mua i te tōmite hōro'a mana'o ā te pū niuniu parauparau (CCT), o tei hōro'a i tō na mana'o tū.

Putā arata'i nō te mau pehu ataata

Ua pāpa'i te Fa'aterera'a o te Arutaimāreva, tauturuhia e te Pū nō te Arutaimāreva e te Fa'a'ohipara'a tano i te Ito i Pōrīnetia farāni (ADEME), te Fa'aterera'a nō te Ea e nō te 'Ohipa, i te hō'ē putā arata'i nō te mau pehu ataata ta'a 'ē nō te mau motu (i rāpae ia Tahiti e o Moorea-Maiao). E riro teie putā ei ha'amāramaramara'a i te nuna'a nō te mau fifi e vai nei ia fa'a'ohipa-tano-'ore-hia te mau Pehu 'Utuāfare Ta'a' 'ē (DMS) e tō rātou hōpe'ara'a 'iho nō te ea e te arutaimāreva, e ei arata'ira'a i te mau 'oire o te mau ta'amotu nō te ti'a'au maita'i i tā rātou mau 'ōfa'i ito, putu uira e hinu pere'o'o.

E fa'arava'i teie nei putā i te mau 'ohipa i ravehia e te Fenua. Oia ho'i, nā te DIREN e amo i te ha'amau'ara'a nō te fa'ahaerera'a mai e te rapa'aura'a o te mau DMS. Ua riro te mau fifi e 'itehia nei e te mau 'oire nō te fa'ahaerera'a mai i tā rātou mau pehu ataata i Tahiti nei ei mana'ona'ora'a nā te Fenua a 'ōpua ai o ia i te ha'amau i te tahi tauturu e fa'ati'a ia fa'areva i te fāito rahi a'e o te mau tao'a ha'avi'ivi'i mai taua mau motu rā. E vai noa teie mau fa'anhora'a ei 'āua pāruru tano nō te pārurura'a i te mau motu.

Oia ho'i, e ha'avi'ivi'i te fa'a'ohipara'a i teie nei mau pehu ataata (te tāpau e vai nei i roto i te mau putu uira nō te hāmanira'a i te fa'ahoro nō te tautai, te putu uira ei ha'ateiaha i te mau fare 'ie e te mau pōito tūtau, te mau hinu i fa'a'ohipahia ei fa'aāteara'a i te mau 'animara tū'ino, ei rapa'aura'a i te mau tumu ra'au e aore rā ei pārurura'a i te mau tino pere'o'o e mauha'a i te tūtae 'āuri) i te mau repo, te pape i raro i te repo, te mau 'ānāvai e te tairoto.

Tē 'ōpua nei te Fa'aterera'a nō te Arutaimāreva ia ha'apūai i te fa'aferurira'a e te mau tau 'ohira'a i roto i te mau 'oire. Nō te mau ha'amāramaramara'a hau atu, e fāri'i te Fa'aterera'a nō te Arutaimāreva i te nuna'a nō teie mau tumu parau.

Moni tauturu nā te Tā'atira'a a te mau ta'ata ma'i 'ōmaha tihota e poria nō Pōrīnetia farāni nei (ADO PF)

Ua fa'aō te tā'atira'a a te mau ta'ata ma'i 'ōmaha tihota e poria nō Pōrīnetia farāni (ADO PF) i roto i te tā'atira'a farāni a te mau ta'ata ma'i 'ōmaha tihota (AFD), 'āmuitahira'a i 'itehia i te maita'i i piha'i iho i te nuna'a nā roto i te hō'ē fa'aotira'a nō te 7 nō tetepa 1976.

Ha'amauhia i te matahiti 1990, tē rave nei te ADOPF, ua hau i te 20 matahiti, i te tahi mau 'ohipa āraira'a nō te fa'aferurira'a i te mau nuna'a nō Tahiti e te mau motu i te parau nō te ma'i 'ōmaha tihota e poria e i ni'a i te mau fifi e hiti mai.

Nō reira, e fa'anaho o ia i te mau tau ha'amāramara'a e 'itema'i i piha'i iho i te mau ta'ata e rave rahi e, i piha'i iho ihoā rā i te mau taure'are'a i roto i te mau fare ha'api'ira'a e i te fare ha'api'ira'a tuatoru nō Pōrīnetia farāni. E ravera'a taote teie mau 'ohipa 'iteama'i i fa'ata'ahia nō te mau rave 'ohipa nō te ea, o tā te mau mero a te tā'atira'a e ha'api'i tāmau noa nei.

Teie te mau 'ohipa 'iteama'i :

- te mau ha'api'ira'a ea a te nuna'a ;
- te mau nene'ira'a tātaime e aore rā rau ;
- te mau vauvaura'a mana'o e te fa'a'ohipara'a i te mau rāve'a ha'apuroro ato'a ;
- te pū'oirā'a e te nu'u rapa'aura'a ma'i nō te tauturu i te mā'imira'a (tōmite rapa'aura'a ma'i) ;
- te 'ohipa 'āmui e te mau piha a te hau e arore rā autaea'era'a tōtiare ;
- te mau fārereira'a i te mau mana fa'atere ;
- te fa'ahotura'a i te mau aura'a e o fārani e 'atinuna'a ;
- te fa'anahora'a i te mau fārereira'a taure'are'a ;
- te fa'anahora'a i te mau tere, te mau oriorira'a, te mau pūhapara'a tau fa'aeara'a ha'api'ira'a ;
- te mau rurura'a, fa'anahora'a e 'ōro'a ha'amāramaramara'a, 'ohipara'a e autaea'era'a nā te mau ta'ata ma'i 'ōmaha tihota e tō rātou mau 'utuāfare ;
- te fa'anahora'a i te mau tōmite i roto i te mau motu.

E rahi te mau ha'amau'ara'a e te mau 'ohipa a te tā'atira'a i roto i te mau tuha'a 'oire, te mau fare ha'api'ira'a tuarua e te mau fare toa rahi nō Tahiti e Moorea. Ia maita'i teie mau 'ohipa i fa'ahitihia, ua hōro'a te 'Āpo'ora'a Fa'aterehau i te hō'ē moni tauturu i te fāito e 2 mirioni nō te 'aufau i te hō'ē tuha'a o te ha'amau'ara'a nō te terera'a 'ohipa.

Moni tauturu nā te Tā'atira'a Tahiti Fitness Challenge

Ha'amauhia i te 18 nō 'eperera 2009, te fā a te tā'atira'a Tahiti Fitness Challenge o tē fa'atiani i te Fitness, fa'ana'anatae i te mau ta'ata ato'a ia tū'aro mā te fa'anaho i te mau 'ōro'a tū'aro e tae ato'a atu i te 'ōro'a Tahiti Fitness Challenge, hō'ē a'e taime i te matahiti i Tahiti.

I te matahiti i mā'iri, i te 'āva'e 'atopa, ua fa'anaho te tā'atira'a i te 'ōro'a Tahiti Fitness Challenge Evian 2017, i te mahora Willy Bambridge, i Papeete, o tē ha'aruru e hau atu i te 1 100 ta'ata e ua fa'ati'a ia hōro'a i te tino moni e 1 150 000 farāne cfp i te pū mā'ohi a te « Ligue contre le cancer ».

Nō te matahiti 2018, tē hina'aro nei te tā'atira'a e fa'anaho i te hō'ē 'ōro'a mai te reira ato'a te huru : te Tahiti Fitness Challenge Evian 2018, i te 13 nō 'atopa, i te mahora Bambridge ā nā te pū mā'ohi a te « Ligue contre le cancer ». E hōro'a fa'ahou ā te 'Oire o Papeete i te

mahora mā te tāmoni 'ore, nā te reira e hōro'a i te ti'ara'a tauturu, tū'aro e 'oa'oa i teie nei fa'anahora'a.

Ia manuia teie nei 'ōpuara'a, e nō te turura'a i te mau 'utuāfare o te mau ta'ata i ro'ohia i te ma'i māriri 'aita'ata i Pōrīnetia farāni nei, ua hōro'a te 'Āpo'ora'a Fa'aterehau nā te tā'atira'a i te moni tauturu e 400 000 farāne cfp nō te 'aufau i te hō'ē tuha'a o te ha'amau'ara'a nō te terera'a 'ohipa.

Ha'api'ira'a : Moni tauturu nā te mau fare ha'api'ira'a tuarua

Ua fa'ari'i te 'Āpo'ora'a fa'aterehau ia hōro'ahia te moni taturu no te terera'a 'ohipa i roto i te tahi rahira'a mau fare ha'api'ira'a tuarua, ia au i te tāpura 'ohipa no te 'āfata tōtiare tuarua tahi e tuarua piti (FSCL), mai teie te fa'anahora'a i muri nei :

	Fāito tauturu 'ei moni farāne Fcfp
Tuarua tahi no Huahine	3 512 900
Tuarua tahi no Maco Tevane	5 373 200
Tuarua tahi no Taravao	3 886 400
Tuarua tahi no Papara	5 141 300
Tuarua piti no Tuianu Le Gayic	3 140 200
Tuarua piti tōro'a no Faa'a	3 817 400

Tei ni'a te fāito tauturu tā'ato'a i te 24 871 400 Fcfp.

Moni tauturu nā te mau tā'atira'a nō te u'i 'āpī e te mau 'āmuitahira'a e tā'atira'a tū'aro

Ua hi'opo'a te 'Āpo'ora'a Fa'aterehau e 17 pu'e parau moni tauturu nā te mau 'āmuitahira'a e tā'atira'a tū'aro nō te tino moni tā'ato'a e 9 980 000 Fcfp. Teie te mau moni tauturu i hōro'ahia :

1. Moni tauturu terera'a 'ohipa nō te mau 'ohipa rahi nō te matahiti 2018 :

- Tā'atira'a tū'aro (14 pu'e parau) :
- « District de Football de Ua Pou » e 244 000 farāne cfp ;
- « Tamarīi Tuhaa Pae » e 439 000 farāne cfp ;
- « Tefana Chasse sous-marine » e 527 000 farāne cfp ;
- « Olympique de Pirae » e 790 000 farāne cfp ;
- « Hoaaki » e 247 000 farāne cfp ;
- « Les Fines Lames d'Arue » e 294 000 farāne cfp ;
- « Teva Pétanque » e 447 000 farāne cfp ;
- « AS de Tir de Moorea » e 195 000 farāne cfp ;
- « Badminton Université Club » e 649 000 farāne cfp ;

- « Faa'a Rugby ARO Académie de Rugby d'Oremu » e 724 000 farāne cfp ;
- « Les Vieilles Pompes de Tahiti » e 230 000 farāne cfp ;
- « District de Basket-ball de Nuku Hiva » e 264 000 farāne cfp ;
- « Centre Nautique de Baie Phaëton » e 630 000 farāne cfp.

2. Moni tauturu terera'a 'ohipa (3 pu'e parau) nā :

- Te 'Āmuitahira'a « Polynésienne de Rugby » nō te 'aufau i te fa'aōra'a o te pupu vahine e tāne mā'itihia i roto i te mau tata'ura'a atinuna'a 2018 i te ara, e 2 300 000 farāne cfp ;
- Te 'Āmuitahira'a « Tahitienne de Sports Subaquatiques de Compétition », nō te 'aufau i tō na fa'aōra'a i roto i te mau « Océania » e i te mau tata'ura'a fa'a'aito o te ao nei nō te pupuhira'a i'a i Hawai'i e i te fenua Pōtiti, e 1 000 000 farāne cfp;
- Te tā'atira'a « Excelsior » nō te 'aufau i te tere o te pupu taora pōpō i roto i te 'été i Farāni nō te fa'aōra'a i roto i te tata'ura'a fa'a'aito nō Farāni tuha'a 3 i te hau nui, e 1 000 000 farāne cfp.

Fa'a'āpīra'a i te mau tītaura'a rahi no te 'ohipa utara'a ta'ata ā te hau

Ua ha'amana te 'Āpo'ora'a fa'aterehau i te hō'ē 'ōpuara'a ture Fenua e tu'uhia i mua i te 'Āpo'ora'a rahi i te mau mahana i muri nei, no te fa'a'āpīra'a i te 'ohipa utara'a ta'ata ā te hau. Ua ha'amauhia te fa'aturera'a no te 'ohipa utara'a ta'ata i te matahiti 2000 ra e mea tītauhia ia fa'a'āpī i te reira. Ua fa'aōhia mai te mau 'oire, 'inaha o rātou te tī'a'au nei i te huirā'atira e fa'a'ohipa nei i teie mau faura'o utara'a ta'ata, tei ia rātou ra ia te parau no te fa'anahora'a i te mau rēni pere'o mata'eina'a, ta'a'ē noa atu i te mau rēni e tī'a'auhia ra e te Fenua.

Ua ha'apāpū-ato'a-hia te tahi mau fā e te tahi mau tītaura'a 'āpī, mai te mau faura'o marū, 'oia ho'i te haere 'āvae e te pere'o ta'ata'ahī i te 'oire pū, e faura'o maitata'i ia no te tā'ato'ara'a ia au i te parau no te pānurura'a i te arutaimāreva e te ea.

Na roto i teie mau fa'aotira'a, te 'imi-ato'a-hia nei te rāve'a no te amora'a i te mau ha'amāu'ara'a i te pae no te utara'a ta'ata, 'inaha e 'ohipa faufa'a rahi teie no te maita'i o te tā'ato'ara'a. Mea tītauhia ia feruri i te tahi rāve'a 'ē atu i te ho'o o te tīteti pere'o mata'eina'a, 'inaha te turuhia nei te moni tīteti i te tahi fāito māmā no te huirā'atira. Te 'itehia nei ra te paruparu i te pae no te utara'a ta'ata i te mau fenua ato'a, hō'ē o te tumu teimaha roa a'e o te ha'amāu'ara'a ia e amohia ra e te hau ana'e.

-0-0-0-0-0-